

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 24

Tallinn, 15. juunil 1937

III aastakäik

SISU:

Lhk.

CONTENTS:

Page

PÖLLUMAJANDUS

Võikvaliteedi sõltuvus koorejaamade arvust . . . 418

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

Tööloolu ja palgad tööstuses 1. mail 420

Raudtee tegevus aprillis 1937. a. 423

Lühiuudiseid 424

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

Võiturg 425

Põllumajanduslik väljavedu 425

Juustuturg 426

Peekoniturg 426

Tapaloomade ja libaturg 426

Kanamunaturg 427

Piimaturg 427

Teraviljaturg 428

Kartuliturg 428

Aedviljaturg 429

Kalaturg 429

INFORMATSIOONI OSA

Eesti Panga nädalaaruanne 430

VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE

OSAKONNA TEATED

Soome majandus 1937. a. I veerandil 431

AGRICULTURE

Dependence of Butter Quality from Number of Creameries 418

INDUSTRY AND TRADE

Employment and Wages in Industry on May, 1 420

Activity of Railways in April 1937 423

Sundry Information 424

AGRICULTURAL MARKETS

Butter Market 425

Export of Agricultural Products 425

Cheese Market 426

Bacon Market 426

Cattle and Meat Market 426

Egg Market 427

Milk Market 427

Grain Market 428

Potato Market 428

Vegetable Market 429

Fish Market 429

INFORMATION PART

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return 430

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

Economic Conditions in Finland in First Quarter of 1937 431

Kuukiri „Konjunktur“

avaldab Konjunkturinstituudi uurimistöid ja annab Konjunkturindekseis arvilisi ülevaateid majandusele kohta originaalsel ja piltlikul kujul.

Kuukiri „KONJUNKTUUR“ ilmub iga kuu algul vihkudena 64—80 lk.

Tellimishind . . . . . Kr. 8.— aastas, poolaastas Kr. 5.—

ühes nädalakirja „MAJANDUSTEADETEGA“ „ 12.— aastas, poolaastas „ 7.—

PÖLLUMAJANDUS

VÕIKVALITEEDI SÕLTUVUS KOOREJAAMADE ARVUST. *)

DEPENDENCE OF BUTTER QUALITY FROM NUMBER OF CREAMERIES.

Agr. J. Jaanhold.

Meil töötab piimatalitusi ilma, ühe ja enam koorejaamaga ning 3 piimatalitust isegi 11 koorejaamaga. Vaatleme, millise tulemuse võikvaliteedis saame, liigitades piimatalitused koorejaamade arvu järgi.

Kääbuspiimatalitused, mille aastatoodang on alla 250 tünni võid, arvult 45, on jäetud välja toodud tabelist, kuna nende olemasolu näib kandvat ajutist iseloomu. Väikeste piimatalituste poolt valmistatud või kvaliteet on võrdlemisi nõrk ja seda asjaolu peaks võtma tõsiselt kaalumisele väljaveoõiguste andmisel.

Tavalise hindamise võikvaliteet on suuremate toodangutega piimatalitusil, kel aastas üle 1000 tünni võid, kõrgem kui piimatalituste või, kel alla 1000 tünni võid. Tähelepanuväärt on juba siingi, et suurema toodanguga piimatalituste rühmal koorejaamade arvu suurenemisega langeb pisut ka või keskmine kvaliteet, kuna viimast liiki, 7—8 koorejaamaga, kus ainult üks piimatalitus, ei saa arvestada. Alla 1000 tünni võitoodanguga piimatalitused ei näita tavalise hindamise keskmisis tulemusis kindlaid seisukohti. Kokkuvõttes võiks öelda, et tavaliste hindamiste keskmisile tulemusile ei näi koorejaamade arv avaldavat peagu mingit mõju.

Kestushindamiste keskmiste tulemuste suhtes näib olevat küll tõenäosem, et koorejaamade arv praeguses olukorras avaldab mõju või kestusele ja nimelt — koorejaamade arv enamjuhtudel ebasoodustab võikvaliteeti.

Seejuures näeme piimatalituste liigis, kus 7—8 koorejaama, erandit. Kuid ses liigis on ainult 7 piimatalitust 235-st ehk ainult ligi 3% üldarvust.

Piimatalituste suhtes, kel alla 1000 tünni, ja teisil, kel üle 1000 tünni võid aastas, näeme, et koorejaamadeta piimatalituste liigil

on suurema läbikäiguga rühmal ka parem keskmine kvaliteet, mis täiesti loomulik. Kuid samas on 1—2 koorejaamadega piimatalituste liigil alla 1000 tünni toodanguga rühmal parem kvaliteet kui üle 1000 tün. toodanguga piimatalitusil. Võib arvata, et alla 1000 tün. toodanguga piimatalituste rühmas töötatakse enamuses ühe koorejaamaga ja üle 1000 tün. rühmas — kahe koorejaamaga, mistõttu esimesel rühmal on hõlpsam järelevalve koorejaamade teguvuse üle, kuid üksikasjalisel vaatlusel selgub, et esimeses rühmas töötab ühe koorejaamaga 22 piimatal. ja kahega — 17, kuna teises rühmas töötab ühe koorejaamaga 11 ja kahega samuti 11 piimatal. Sellega kaob alus säärasele oletusele. Ainuke seletus on siin vast, et mainitud liigi piimatalitusis on väiksema toodanguga rühmas koorejaamade tegevus korraldatud paremini.

Suurem koorejaamade arv võib mõjustada ebasoodsalt võikvaliteeti. Kuid toodud erandid näitavad, et võib ka säärases piimatalituses valmistada väga kestva võid, kus palju koorejaamu, ent kus koorejaamade üle on kindel järelevalve. Saadud tulemus, et suur arv koorejaamu piimatalitusel mõjustab võikvaliteeti ebasoodsalt, on arusaadav, sest mida suurem arv koorejaamu, seda harvem on piimatalituse juhatajal võimalik kontrollida koorejaamade tegevust. Nõrgema järelevalvekorral võivad koorejaamad anda nõrga kvaliteediga koort. Seejuures rikub mõne koorejaama nõrk koor kogu piimatalituse võitoodangu. Või tuleb küll esimese sordina värskest, s. o. tavalisel hindamisel, kuid säilitamisel tal puudub kestus, sest ta on valmistatud halvast algmaterjalist. Suurema arvu koorejaamade asutamisel tuleb piimaühingu juhatusel ja piimatalituse juhatajal pidada silmas, et koorejaamade suurenemisega suurenevad hool ja koorejaamades korra sisseadmisel. 7—8 koorejaamaga piimatalituste liigis seitsmest asub üks Tartu- ja teine Võrumaal, kellel kestushindamisel on pall alla

*) Varem ilmus samalt autorilt: „Võikvaliteedi sõltuvus piimatalituse suurusest“, vt. „Majandusteated“ nr. 22 a. a. Käesolev kirjutis on selle järg.

Piimatallituste liigitus koorejaamade arvu järgi.

Classification of Butter Factories According to Creameries.

Piimatall. koorejaamu Butter Factory has Creameries	havril-kest. hindam Valuation of Keeping Qualitt.	alla 1000 tünni Under 1000 brls.			üle 1000 tünni Over 1000 brls.			Kokku — Total		
		Piimatall. arv Number of But. Factories	Pallide üld- summa Total Number of Points	Keskml. pall Aver. Point.	Piimatall. arv Number of But. Factories	Pallide üld- summa Total Number of Points	Keskml. pall Aver. Point.	Piimatall. arv Number of But. Factories	Pallide üld- summa Total Number of Points	Keskml. pall Aver. Point.
Koorejaamadeta . .	h	73	875,6	11,99	23	301,8	12,07	98	1188,4	12,01
	k	78	855,6	11,72	25	294,9	11,80	93	1150,5	11,74
1—2 koorejaama . .	h	40	480,1	12,01	22	265,5	12,07	62	745,6	12,03
	k	40	469,0	11,72	22	256,5	11,66	62	725,5	11,70
3—4 koorejaama . .	h	27	323,5	11,98	19	229,1	12,06	46	552,6	12,01
	k	27	312,7	11,58	19	221,7	11,67	46	534,4	11,62
5—6 koorejaama . .	h	6	72,1	12,01	13	156,8	12,06	19	228,9	12,05
	k	6	69,6	11,60	13	150,5	11,54	19	220,1	11,68
7—8 koorejaama . .	h	1	11,9	11,9	6	72,7	12,11	7	84,6	12,10
	k	1	12,0	12,0	6	71,1	11,85	7	83,1	11,87
üle 8 koorejaama .	h	—	—	—	3	36,0	12,00	3	36,0	12,00
	k	—	—	—	3	34,1	11,37	7	34,1	11,37
Kokku	h	147	1763,2	12,00	88	1061,9	12,07	235	2825,1	12,02
	k	147	1718,9	11,698	88	1023,8	11,691	235	2747,7	11,692

üleriiklikku keskmist, kuna ülejäänud 5 piimatallitusel, kellest üks Harjumaal ja 4 Valgamaal, on kõigil kestushindamise keskmise pall 12. Mainitud 5 piimatallitust suutis oma suure osas koorejaamades seada korra sisse, sest nende või kestuskvaliteet andis püsivalt kõrgema hinnangu, s. o. 12 palli.

Võtame vaatlusele veel 3 piimatallitust, kus igal on 11 koorejaama. Üks neist, Virumaa, on kestushindamisel saanud kõrgeima kvaliteedipalli, nimelt 12, kuna teised kaks said: üks 11,2 ja teine 10,9. Need kaks viimast viisid keskmise palli mainitud liigi piimatallitustel niivõrd alla, et selle liigi või kestuskvaliteet osutus nõrgemaks kõigist teistest.

Virumaa üks piimatallitus oli suuteline valmistama oma 11 koorejaamaga kõrgema kvaliteediga kestvaid võid, kuna teised kaks samase arvu koorejaamadega valmistasid nõrgema kestusega võid, milliste keskmine pall oli märksa alla üleriikliku kestust aasta keskmist palli.

Suure arvu koorejaamade soetamine võib kujuneda piimatallitusele ohtlikuks siis, kui koorejaamade üle piimatallituste juhatajate poolt peetakse nõrka järelevalvet, kui koorejaamade tegevuses on halb kord. Koorejaamadesse tuuakse tihti nõrgema kvaliteediga piima ja sellest on tingitud ka nõrgema kvaliteediga koor, mis keskmeliseis ei jäta mõjustamata üldist koort. Viimast asjaolu tu-

leki seletada sellise tulemuse põhjusena, kus koorejaamad mõjuvad võikestusele allakiskuvalt.

Et kääbuspiimatallitused annavad tunduvalt madalama võikvaliteedi tavaliste kui ka kestushindamiste tulemustel, tekib küsimus, kas nende majandusseisund, õigem tuluks, õigustab nende olemasolu?

Et piimatallituste tulukuse kokkuvõte 1936. aasta kohta puudub, kasustati seks 1935. a. kokkuvõtet. Andmed on võetud 1935. a. eest kääbus-ühispiimatallituste kohta. Kuna erapiimatallituste rahaliste läbikäikude kohta puuduvad vastavad andmed, tulid need kokkuvõttest jätta välja. Samuti jäid välja ka need ühispiimatallitused, kel vastavad andmed on puudulikult saadetud. Üle jäi 35 kääbus-ühispiimatallitust. Need 35 ühispiimatallitust andis järgmised keskmised andmed: aasta keskmine toodang 137 tün. võid, tööstuskulud % üldkuludest 29,50 (üleriikl. keskm. 16,2); 1000 kg piima kohta: tööstuskuludid kr. 18,45 (kr. 10,01), piima eest makstud välja kr. 36,77 (kr. 51,00). Seega on tööstuskulude % ligi kaks korda suurem kui üleriikl. keskmine: 29,50—16,2—13,3. Kuid 1935. a. leidus selliseid piimatallitusi, kus tööstuskulude tegemisel suudeti tulla toime ka 10 ja isegi alla 10%-ga. Ka kääbuspiimatallituste seas on üks, kus tööstuskulud moodustasid 13,5%, s. o. alla üleriiklikku keskmist, kuid et see

piimatalitus aasta jooksul valmistab ainult 30 tün. võid, tundub säärane väike % ebatavalisena. Kuid viimaste hulgas on ka sääraseid, kellede tööstuskulude % ulatub 63,4, st. ligi $\frac{2}{3}$ saadud rahast läks tööstuskuludeks.

1000 kg piima kohta oli tööstuskulusid kääbuspiimatalitustil keskmiselt 18,45 kr., kuna üleriikl. keskm. osutus Kr. 10,01. Seega on kulutatud rohkem keskmiselt Kr. 8,44. Leidus isegi piimatalitus, kus aasta jooksul valmistati 43 tün. võid, kus 1000 kg piima kohta saadi brutotulu Kr. 46,21 ja tööstuskulu — Kr. 57,23. Seal maksti piima eest laenu dega ja seepärast tuli sel piimaühingul sulguda. Kui üleriigi keskmiselt maksti piima eest 1000 kg piima kohta Kr. 51,00, pidid kääbuspiimatalitused leppima keskmiselt ainult Kr. 36,77, seega ligi 1,5 s said kg. piimast vähem, kui maksti üleriigi keskmiselt.

Toodud andmeist selgub, et kääbuspiimatalitused töötavad kahjutoovalt piimatoojaile ja seepärast tuleks viimaste huvides iseseisvate kääbuspiimatalituste tegevust võimalikult piirata ja ainult seal võimaldada nende tegevust, kus teist võimalust ei ole.

Meid huvitab enam kääbuspiimatalituste poolt valmistatud võikvaliteet. On väljaveomaid, kus kääbuspiimatalitus ei registreerita väljaveo-või valmistamise otstarbel. Oli aeg, mil ka meil arutleti seda küsimust, kuid sel korral jäi ta lahtiseks. Kas ei oleks otstarbekas praegu võtta seda küsimust kaalumisele ja väljaveo-võid valmistajatele piimatalitustele määrata teatud piir või-miinumumtühne

või kg võid, millele ta peab vastama, kui tahab olla väljaveovõid valmistajate piimatalituste registris.

Võikvaliteedi sõltuvuse kohta piimatalituse suuruses ja koorejaamade arvust võib kokkuvõttes öelda:

1. Väljaveo kontrolli poolt toimitud tavaliste hindamiste kvaliteedi keskmiste tõusu suund on otseses võrdelises vahekorras piimatalituste läbikäigu suurenemisega, s. t. suurema läbikäiguga piimatalitus on võikvaliteet tavaliselt nõrgem. Eriti nõrk kvaliteet on piimatalitustil, milliste aastatoodang on alla 250 tün.

2. Sama kontrolli poolt toimitud kestushindamiste keskmised kvaliteeditulemused ei näita otse kindlat suunda või paralleelsust piimatalituste läbikäigu suurenemisega, vaid mõnel aastal (1935. ja 1936. a.) isegi kvaliteedi langustendentsi.

3. Koorejaamade arv ei näi peagu avaldavat mõju tavaliste hindamiste tulemusile, kestuskatsete hindamiste tulemusile aga küll ja nimelt — koorejaamade arvu suurenemisega nõrgeneb võikvaliteet praeguses olukorras enamiku ilmselt.

4. Väikeste piimatalituste tegevuses ilmneb esiteks, et nad oma tööstustingimuses ei suuda valmistada kõrgekvaliteedilist võid, milline on mõeldav ainult väljaveoks, ja teiseks ei suuda nende majanduslikud töötulemused piimatootjatele, kes selliseid piimatalitusi varustavad oma piimaga, maksta säärast hinda nagu suuremad.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

TÖÖLOLU JA PALGAD TÖÖSTUSES 1. MAIL.

EMPLOYMENT AND WAGES IN INDUSTRY ON MAI, 1.

Aasta tagasi konstateeriti tööstusarengus rekordseisu, võrreldes eelmise kõrgkonjunktuuriga. Kalduti arvamusele, et tööstuse aktiivsus on jõudnud haripunkti ning avaldati kahtlust, kas toimuv investeerimistevõime, mis on andnud tugevat impulssi kogu majandusarengule, ei ole majanduse edasise arengu seisukohalt vast ulatuselt liialdatud.

Hilisemad kokkuvõtted osutavad järjest kestvat tööstuse aktiivsuse tõusu. Võrreldes 1. a. suurenese suur- ja kesktööstuses teotsevate töötajate üldarv, arvestamata ehitustööstust, tänavu ca 6 000 võrra. Umbes 4.—6 000 isiku võrra on tõusnud töötajate arv järjekindlalt igal aastal peale 1933. a., mil leidis aset murranguline pööre paranemise poole.

Üldarvuliselt võib töötajate arvu järgi iseloomustada tööstusarengu käiku järgnevalt:

I. V	Töötajate arv suur- ja kesktööstuses (ehitustööstus arvestamata) — 1000: <i>N. of Workers in Large-scale and Middle-sized Industries (excl. Building Ind.) — 1000:</i>	Indeks 1. V	
		1927—31=100	1927—31=100
1937	52,0	149	
1936	45,6	133	
1935	39,1	114	
1934	35,4	103	
1933	30,5	89	
1932	30,4	88	
1931	32,5	95	
1930	36,4	106	
1929	36,0	105	

Näeme, et võrreldes majanduskriisieelse 5 a. keskmisega on töötajate arv suurenenud tööstuses juba ligi 50%, võrreldes 1929. a. aga ca 45% ehk ümmarguselt 15 000 isiku võrra. Võrreldes 1933. a. on töötajate arv tõusnud suurtööstuses 75%, kesktööstuses aga on see kasvanud peagu kahekordseks (+93%).

Aktiivsuse tõusu osutavad kõik tööstusharud, kuigi mitte ühtlasel määral. Suurimat tõusu osutub põlevkiviõlitööstuse arvel keemiatööstus, samuti ehitustööstus, kus tõus ulatus k. a. 1. mail võrreldes 1929. a. ca 200%, seejärel mäe- ning kehakatte- ja pudukaubatööstuses (üle 80%), metallitööstuses (ligi 60%) jne. Mitmes tööstusharus ulatub tõus 20—30% ja ainult mõnes üksikus tööstusharus on tõus väiksem. Ka viimase aasta kohta on tõus küllalt suur, ulatudes keskmiselt 15%-le. Ka 1. a. võrreldes osutavad suuremat tõusu üldjoontes samad tööstusharud (üksiasjad vt. tab.).

Mäetööstuses on töötajate arv tõusnud suurtööstusettevõtteis 1. mai andmeil võrreldes 1. a. 1260 isiku ehk 34,7% võrra. Tõusu osutavad:

turbatööstus	634 isiku ehk 95,9% võrra
põlevkivikaevandused	693 isiku ehk 25,0% võrra

Mineraalide töötlemise alal ulatub tõus 234 isikule ehk 15%. Siin osutavad suuremat tõusu tsemendi-, lubja- ja kipsitööstus (19%) ja klaasitööstus (23%), kuna savitööstuses ning kivide töötlemise alal tegevuse ulatus on peagu endine. Siin põhjustab tõusu peamiselt hoogus ehitustegevus.

Metallitööstuses on töötajate arv tõusnud 5 043-lt 5 999-le, mis annab juurdekasvu ca 1 000 isikut ehk 19%. Tähtsamaist rühmadest, millised on andnud suuremat juurdekasvu, võiks nimetada järgmisi:

elektro-tehn. tööstus	+189 isikut ehk +53,4%
masinaehitus	+626 isikut ehk +80,9%

Ka mehaanika- ja lukusepatöökojad on suurendanud töötajate arvu 45%, raudtee-töökodades on suurenemine 7,5%. Laevaehitus ja -remont on metallitööstuses ainuke ala, kus tänava on tegevus vaiksem mullusest (—7,8%).

Keemiatööstuses ulatub tõus üldiselt ca 55%-le. Ses rühmas on põlevkiviõlitööstus tõstnud töötajate arvu enam kui 2-kordseks (juurdekasv 700 isikut ehk 125%). Teisis eriharudes on juurdekasv väiksem (5—15%) ja ainuke siia kuuluv ala, kus on vähendatud töötajate arvu, on tulekitutööstus (—7%). Ses rühmas on vähendatud tööliste arvu juba pikema aja kestel ja nüüd on sel alal töötajate üldarv (arvatud kaasa ametnikud ja tehnilised töötajad) langenud juba alla 100. Enne tulekitutööstuse monopoliseerimist töötas sel alal ligi ca 1 000 isikut.

Nahatööstuses on toornahatöötlemise alal tõusnud töötajate arv üle 7%.

Tekstiiltööstuses on tõus võrdlemisi tagasihoidlik, ulatudes 7%. Üksikuil aladel aga on olukord suuresti lahkuminev. Suurimat aktiivsuse tõusu osutab köie-, nõõri- ja niiditööstus (+21%) ja mitmekesise toodanguga rühm (a/s. „Kilgas“, a/s. „Rauaniit“, a/s. „Vill“ jne.), kus tõus ulatus 1. mail 13,6%. Töötajate arvult on see toodangu poolest segailmega rühm kujunenud peagu võrdseks linatööstusega ja ületab isegi veidi villatööstuse rühma. Viimaste aastate kestel on need ettevõtted väga kiiresti arendanud oma tegevust ning on jõutud juba seisundini, kus kaupade turustamise alal on tekkinud raskusi. Linatööstuses on töötajate arv tõusnud 11% ja riidetöötlemise alal teotsevais ettevõtteis ligi 3%. Villatööstuses on tunda juba pisut tagasiminekut.

Puutööstuses on tõus võrdlemisi mõõdukas (14%), kusjuures aktiivsuse tõus on suhteliselt suurim ehitusega seosesolevaid-uste ja akende ning krohvmatide valmistamisel.

Tööloolu ja tööliste teenistus suurtööstuses. — *Employment and Wages in Large-scale Industries.*

	Töötajate arv Number of Workers			Tunniteenus aprill 1937. — <i>Hourly Wages in April 1937</i>												
	1. V 1937	± %		Snt.	Nimes- väärtuse indeks				Reaal- teenistuse indeks				Nominal Wages		Real Wages	
		1. V 1936=100	1. V 1929=100		1936. a. April = 100	1927-31 = 100	1936. a. April = 100	1927-31 = 100	Snt.	April 1936 = 100	1927-31 = 100	April 1936 = 100	1927-31 = 100			
														Mehed — Men		
I Murrud ja kaevandused — <i>Mines and quarries</i>	4 839	+34,7	+ 33,1	40,5	119	116	112	121	23,3	114	92	107	96			
II Mineraalide töötlemine — <i>Min- eral working industry</i>	1 778	+15,2	+ 15,5	35,6	108	106	97	111	19,2	105	98	99	102			
III Metallitööstus — <i>Engineering industry</i>	5 999	+19,0	+ 57,9	42,7	103	97	97	111	22,6	107	90	101	94			
IV Keemiatööst. — <i>Chemical ind.</i>	2 323	+55,7	+203,2	34,0	105	98	99	110	26,2	114	110	107	121			
V Nahatööstus — <i>Leather ind.</i>	595	+18,3	+ 40,6	34,9	100	87	94	91	20,7	110	99	104	103			
VII Tekstiilitööstus — <i>Textile ind.</i>	12 090	+ 7,2	+ 23,7	32,4	103	114	102	119	25,1	109	120	108	125			
VII Puutööstus — <i>Woodworking industry</i>	5 178	+14,2	+ 26,0	35,9	113	101	106	105	24,0	107	100	101	104			
VIII Paberitööstus — <i>Paper ind.</i>	2 384	+ 8,3	+ 2,6	36,1	105	108	99	111	25,1	111	110	106	116			
IX Poligrafiatööstus — <i>Poly- graphic industry</i>	1 381	+10,9	+ 16,3	43,6	92	92	87	96	28,4	96	95	90	99			
X Toit-, maitseain. ja jookide is. — <i>Foodstuff, stimul. and beverage industry</i>	2 982	- 7,4	+ 23,9	35,9	92	98	87	102	21,1	100	90	100	94			
XI Kehakatte ja pudukaupade ts. — <i>Clothing z. dry-goods ind.</i>	2 087	+27,8	+ 83,3	45,3	119	97	112	101	23,4	103	83	97	87			
XII Ehitustööst. — <i>Building ind.</i>	3 257	+23,1	+190,2	36,7	114	100	107	104	17,6	105	80	99	84			
XIII Elektri jaamad ning gaasi- ja veevarustus — <i>Electric power plants, gas and water works</i>	877	+ 7,7	+ 31,4	44,7	99	93	93	97	29,1	100	99	94	103			
XIV Puhastustööstus — <i>Sanitiza- tion industry</i>	113	+ 6,6	- 23,3	36,6	119	82	112	80	20,6	103	84	97	83			
Keskmine — <i>Average</i>	45 923	+15,5	+ 43,2	37,3	107	103	101	108	24,2	108	107	102	112			

mise alal teotsevais ettevõtteis. Ka mööbli- ja vineeritööstuses ulatub tõus üle 20%, saeveskites seevastu aga vaid üle 5%.

Paberitööstuses, kus tõus on üle 8%, suurendasid töötajate arvu tselluloosi-, puumassi- ja paberitööstus (6,5%), veel enam aga paberesemete valmistamise tööstus (+23%).

Poligrafiatööstuses, kus tegevus on üldiselt väga stabiilne, võib üle 10% ulatuvat tõusu pidada harukordseks.

Toit-, jookide- ja maitseainete tööstuses on tegemist tagasiminekuaga — töötajate arvult 7,4%. Tegevust on suurendanud jahuveskid (19%), toiduõlide ja -rasvadetööstus (45%), kartulijahu- ja siirupitööstus (33%), linnase- ja õlletööstus (20%) ning karastavate jookide tööstus (30%). Tagasiminekut on põhjustanud ses rühmas peamiselt tapamajad ja konservitööstus (—31%) ning tubakatööstus (—13%). Pisut on läinud tagasi tegevus ka šokolaadi- ja kompekti-

tööstuses. Tapamajades ja konservitööstuses on tagasimineku põhjuseks l. a. kehv põllumajandussaaak, mistõttu tuuakse vähe loomi tapmisele. Maiustiste tarvitus on vähenenud odava välismaise puuvilja tarvituse tõttu.

Kehakatte- ja pudukaubatööstuse alal on tublisti suurendanud tegevust riievalmistus ja pudukaubatööstus. Neil aladel on asutatud juurde uusi ettevõtteid ja ka endised ettevõtted on laiendanud tegevust, mistõttu mitmed ettevõtted on kesktoöstusest kantud üle suurtööstusse. Tabelis märgitud juurdekasv (27,8%) on seega osalt arvestuse tehniline tulemus. Saapavabrikud on suurendanud tegevust töötajate arvu järgi 5,7%.

Ehituse alal ulatub tõus ligi 30%. Suuremat tõusu annab hoonete ehitus (üle 40%), välisehituste alal aga ulatub tõus ca 15%.

Koos üldise majandusaktiivsuse tõusuga on viimasel aastal käinud rööbiti hindade ja palgade tõus. Suurtööstusettevõtteis ulatus

meeste keskmine teenistus k. a. aprilli keskmiselt 37,8 s. tunnis, ületades seega l. a. aprilli 7% ja 1927—31. a. keskmise taseme 3%. Naiste tunniteenistus ulatus aprillis 24,2 s., mis oli mullusest ja 1927—31. a. keskmisest teenistusest kõrgem 7—8%. Viimase aasta kestel toimunud palgatõus ei mõjutanud reaalteenistust, kuna samas ulatuses on tõusnud ka tarbeainete hinnad. Töötasunorme tõsteti viimase aasta kestel võrdlemisi laias ulatuses, ent sellega on suudetud vaid hoida palgaliste ostujõudu endisel tasemel. Loomulikult on palgaliste ostujõud paranenud neil aladel, kus töötasunormide tõus ületas hindade tõusu. Selliste hulka kuuluvad mää-, tekstiil-, puu-, kehakatte- ja pudukaupade ning ehitustööstus. Mõnedel aladel võib aga märkida palgaliste ostujõu nõrgenemist. Sellisena paistab silma poligraafiatööstus, kus palgatase on küll üldiselt kõrge, kuid elatusmaksumuse tõusule vastavalt ei ole palkade

alal tehtud parandusi. Samas olukorras on toit-, jookide- ja maitseainete-töölised. Teisel aladel ulatub ostujõulangus 1—7%.

Naistööliste ostujõu kujunemine on veidi soodsam. Ostujõud on jäänud peagu endiseks. Üksikuis tööstusharudes ei ole naistel erilist ostujõutõusu, ulatudes kõrgeimal määral 7%-ni. Ostujõu langust tuleb konstateerida samuti trükitöölisel (—10%), teisel ulatub see aga võrreldes l. a. aprilliga 1—6%. Kõige enam on paranenud ostujõud naistöölistel mää-, keemia- ja paberitööstuses.

Teenistuse keskmiste kujunemisel ja üksikuis tööstusharudes on kahtlemata mõjunud kaasa mitte üksnes töötasunormide, vaid osalt ka tööstuse struktuursed muutused (kõrgemate palkadega alade osatähtsuse tõus või langus üksikuis tööstusharudes), mis suurte nihkumiste juures leiab aset üldtulemusi mõjustavas ulatuses.

RAUDTEE TEGEVUS APRILLIS 1937. A.

ACTIVITY OF RAILWAYS IN APRIL 1937.

Raudteetegevuse arenedes tõususuunas, mis ületab l. a. aprilli, samuti ka eelmise kuu tegevuse. Kaupu veeti 280 tuh. tn, mis on suurem eelmisest kuust 18,6% ja l. a. aprillis veetud kaubakogusest 32,1%. Kaaluvam osa kaubakogusest moodustub kohalikust veost, mis ületab 25,0% k. a. eelmise kuu veo, samuti kui vastava kuu veo aasta varem. Välja- ja sissevedu kahekordistus võrreldes l. a. (8,1:4,6 tuh. tn vastu), kuid suhteliselt evib minimaalset osatähtsust ega ole seepärast suuteline mõjustama üldist kaubavedu. Tn-km arv suurenes 27 448 tuh-le, mis ületab eelmise kuu vastava arvu 21,7% ja l. a. mai 30,1%. Tn-km arvu suurenemine ei ole tingitud keskmise veokauguse pikenedisest, vaid veetud koguse suurenenemisest.

Reisijate liiklus elavnenemisest ületas küll l. a. mai, kuid oli väiksem eelmisest kuust. Reisijaid veeti 881 tuh. l. a. 830 tuh. vastu, mis 6,1% võrra enam, kuid 1,9% vähem eelmisest kuust. Reis-km arv kahanes keskmise veokauguse lühenedisest tõttu l. a. mai 25 430 tuh-lt ja k. a. aprilli

26 200 tuh-lt km-lt 24 777 tuh. km-le, mis on väiksem l. a. 2,6% ja eelmisest kuust 5,4%. Suhteline vahe on tingitud lühimareisijate tõusust või kahanemisest.

Pagasit veeti kogusest võrdselt eelmise kuuga kui ka l. a. maiga. Tn-km arv suurenes l. a. 47 tuh-lt ja k. a. aprilli 49 tuh-lt 53 tuh-dele, mis on suurem esimestest 12,8%, teisest 8,2%.

Vastavalt vedudele on ka tulude liikides märgata tõusu või kahanemist, mis üldsummas ületab l. a. kui ka eelmise kuu tulud. Jaamakassade rahalise läbikäigu kokkuvõtete järgi laekus tulu tuh. kr.:

	1937	1936	±%	±% eelmise kuuga
Üldse	1341	1134	+18,3	+ 8,7
sellest: reisijateveost	436	435	+ 0,2	- 2,8
pagasiveost	30	25	+20,0	+ 7,2
kaubaveost	843	649	+29,9	+14,9
mitmesug. tulu	32	25	+28,0	+23,1

Tulu üldsumma suurenes 1341 tuh. kr-le, mis ületab l. a. vastava kuu 18,3% ja eelmise kuu 8,7%. Suurenenud kaubavedu põhjustas ka tulude tõusu, mis l. a. 649 tuh. kr-lt tõusis 843 tuh kr-le, olles seega 29,9%

suurem, ja ületas eelmisel kuul kaubaveost laekuva tulu 14,9%. Reisijateveost laekuv tulu on peagu võrdne kahe tegevusaasta aprillis, kuid on väiksem eelmisest kuust

2,8%. Väiksemad tululiigid näitavad ka tõusu, kuid suhteliselt ei evi nimetamisväärsust osatähtsust, mis mõjustaks tulude laekumise vahekorda.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● Lambavillahindade pidev tõus m. a. ja nende hindade püsivus on mõjutanud märgatavalt sel alal meie importi. Võrreldes k. a. I kolmandiku sisseveo andmeid m. a. sama ajaga, näeme, et 1936. a. veeti sisse lambavilla 127 608 kg. 386 810 kr. väärt.; k. a. ainult 61 108 kg 265 967 kr väärt., seega ainult 48% m. a. omast. Seejuures selgub, et keskmine hind on m. a. omast 43% kõrgem.

Seevastu näitab aga villase lõnga sissevedu 4,3% suurenemist, kusjuures keskmine hinna tõus on märksa madalam lambavilla omast ja moodustab ümmarguselt ainult 8,7%. Peab märkima, et viimane ei väljenda turunoteeringu tõusu, mis on ca 30%, vaid tõendab, et meie importörid on suutnud omad tellimised teha veel käesolevaks kevadiseks hooajaks enne üldist hinnatõusu ning vähendab seega pinget kodumaise villase riide hindade tõusuks.

Majandusministeerium andis loa:

● A/s. „Tallinna Metalltorude Tehas“, Tallinnas, ühe leektorude keevitamisaparaadi, -valtsimismasina ja -muhvideautomaadi ning seadise ostuks Saksast koguväärtuses 14 000 kr.

● Pärnu Linatööstuse A/S., Pärnus, ühe pendeltsentrifuugi ostuks Saksast 2 800 kr. väärt.

● „Põhja Poolitööstus“ — A. Christian- sen, Tallinnas, kahe poolautomaat-poolitreimismasina ostuks Inglise, koguväärtuses 2 055 kr.

● Mineraalvete- ja alkoholita jookide tehas „Nektar“ — Ed. Kesa, Tallinnas, ühe marja- ja puuviljamahlade tehase seadise ostuks Saksast, koguväärt. 1818 krooni. Tehase töövõime on ümmarguselt 10 000 l. mahla aastas.

● Korgivabrik Vennad Auster, Pärnus, mitmesuguseid korgitööstusmasinaid Saksast, koguväärt. 6 468 kr. Seadis

on määratud korgitööstuse täiendamiseks, et kasutada korgitööstusjätteid isolatsioonplaatide valmistamiseks.

● Leevi veski oman. P. Gradusov'ile. Vastse-Kuuste vallas, ühe 40 hj. diiselmootori ostuks Saksast 5 800 kr. väärt.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● Tööstuse ja kaubanduse O/ü. „Orto“, Tallinnas, Vene-Balti tehas nr. 76 õli- ja määrde tehase sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 10 töölit. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 7 hj. Valmistatakse mitmesuguseid määrdeõlisid ja puhastatakse ning vääristatakse raskeid õlisid, nagu: mootori-, silindri-, masina ja autõõlisid, tavotti, vaseliini, vankrimäärdeid ja kuul-laagriõli.

● O. Karp'ile, Tallinnas, Erne 14 karastavate jookide ettevõtte „Tervis“ sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 5 töölit. Jõuandjaks 1,5 hj. elektrimootor. Valmistatakse mitmesuguseid karastavaid jooke.

● V. Kuhl'le, Võrus, Kreutzvaldi 60 harja- ja pintslitöökoja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 10 töölit. Jõuandjaks 2,5 hj. elektrimootor. Valmistatakse igasugu harju ja pintslid.

● A. Sinisoff'ile, Tallinnas, Tartu 79 metalli- ja kivitööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 töölit. Jõuandjaks 10 hj. naftamootor. Valmistatakse ukse- ja aknahingi, nurkraudu, riive, hobuseraua-haake, kruve ja ehitusnaelu ning trepiastmeid.

● F. Sass'ile, Tartus, Aleksandri 111-a. mehaanilise puutööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 25 töölit. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 10 hj. Valmistatakse igasugu ehitusosi, nagu: ukse, aknaid, treppe ja ms. ning mööblid.

● Eestimaa Trükikojade A/S'ile, Tallinnas, Rataskaevu 10 asuva trükikojade korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 53 töelist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 33 hj. Valmistatakse igasugu trükiteid.

● V. Rebane, Tallinnas, Suur-Karja 8 asuva trükikojade „Estotrikk“ korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 18 töelist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 5 hj. Valmistatakse mitmesuguseid trükiteid.

● K. Puusaag'ile, Tallinnas, Inseneri 3 asuva metallitööstuse korraldamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töelist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 8 hj. Valmistatakse mitmesuguseid masinaid ja masinate osi ning tehakse nende parandusteid.

● A. Vellner ja Poeg, Koigi asund., Järvamaal, ajutise saeveski sisseseadmiseks. Ettevõttes on tööd kuni 50 töölisel.

Jõuandjaks 60 hj. lokomobiil, Valmistatakse mitmesugust ehitusmaterjali ja kastilaudu.

● Ch. Park'ile, Tallinnas, Kopli 8 kübara- ja tekstiilvabriku sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 25 töelist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 13 hj. Valmistatakse vilti, viltkübaraid ja kootakse mitmesugust riidet.

● H. Kraack ja Ko, Tallinnas, Kadaka 4 nahalakeerimistööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töelist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 10 hj. Värvitakse ja lakitakse mitmesuguseid nahku.

● Rootsi „Alka“ süsteem. piimapidelite valmistamisseadise sisseveoks andis Majandusministeerium V. Romanzev'ile, Tallinnas, loa. Ettevõtja loodab kõnealolevate kapslite valmistamisega rahuldada meie piima- ja mahlatööstust ning kapsleid eksportida ka naaberriigesse.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Meie võihinnaks noteeriti Manchesteris 107—109 š cwt e. n. 109—111 š vastu. Vastavalt väljaveetud võikoguste saatmisele üksikuile turgudele ja hindade liikumise kohaselt noteeriti meie eksportvõihinnaks 144 s kg, s. o. 2 s vähem kui e. n. Turutendents väiksem. Kuna 15. VI alates on kindlustatud eksportvõihinnaks 145 s kg franko saatejaam, võib k. n. riiklik juurdemaks jääda tõenäoselt ära.

Või sissevedu Inglisse oli mais Uus-Meremaal ja Austraaliast 690 400 kasti l. a. sama kuu 912 900 kasti vastu. Juunis on loodetav või sissevedu nimetatud maist 691 000 kasti, seega pisut suurem kui l. a. Samuti võib arvata, et ka juulis ja augustis on või väljavedu nimetatud maist suurem. Kuna tootmistingimused Austraalias olid mais soodsad, suurenesid võitoodang kui ka väljavedu 61%, võrreldes l. a. sama kuuga.

Euroopas olid tootmistingimused mais soodsad, mistõttu ka piimatoodang näitas tõusu. Nii suurenes või väljavedu Taanist 6%. Või sissevedu Inglisse jäi mais aga

väiksemaks kui aasta varem, kuna sissevedu vähenes Iirist, N.-Venest, Poolast, Leedust ja

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalasa.		1937. a. 1. I kuni 13. VI	1936. a. 1. I kuni 14. VI	1935. a. 1. I kuni 16. VI
	7. VI 1937	31. V 1937			
VÕI (tonni)					
<i>Butter (tons)</i>	298,2	229,6	4231,7	3083,6	3526,9
Sellest:					
Saksa . . .	103,5	—	1494,8	1948,0	1310,5
Inglisse . . .	192,7	229,6	2861,3	1619,7	1988,2
MUNAD					
(tuh. tk.) — <i>Eggs (1000)</i>	2241	—	10509	13130	16902
Sellest:					
Inglisse . . .	189	—	1289	7853	11812
Saksa . . .	2052	—	9220	2442	1924
PEEKON					
(tonni) — <i>Bacon (tons)</i>	—	36,4	915,1	1029,6	1053,6
LINA (tonni)					
<i>Flax (tons)</i>	25,4	91,2	3983,2	5233,9	3781,1
Sellest:					
Inglisse . . .	—	21,0	1576,4	2403,6	2820,4
Belgiasse . . .	—	20,1	201,5	231,8	70,3
Soome . . .	15,2	50,1	243,4	419,5	134,9
Saksa . . .	10,2	—	1285,5	591,3	643,8
Prantsusse . . .	—	—	522,1	1475,7	10,3

Kesk-Euroopa maist. Arvestades praegust seisundit piimasaaduste tootmisel ja tarvitamisel, näib, et piimasaaduste pakkumine euroopa karjamajandusmaist toimub enamvähem 1. a. tasemeel.

Võihinna tase oli k. a. mais edasi nõrgem kui 1. a. samal kuul. Nii oli Londonis vastava päritolu-maa võihind kõrgem tänavu: Uus-Meremaa 13%, Austraalia 14% ja Taani 6%. Meie võihind oli mais Manchesteris kõrgem 1. a. hinnast 13%. Kuna meie võihind on kõvenenud enam kui Taani ja Soome

võihind, on võihindade suhted muutunud meie soodsamaiks. Kui näit. m. a. mais oli taani ja soome võihind meie võihinnast vastavalt kõrgem 14% ja 6%, vähenes k. a. mais võihindade vahe 5-%le ja 2-%le. Seega oleme saavutanud võiturul tunduvat edu.

M. n. maksus või siseturul

Tallinnas	lauavõi	160—170 s kg,	kõõgivõi	140—160 s kg
Tartus . . .	"	165—175 "	"	115—150 "
Viljandis . .	"	165 "	"	125—140 "
Valgas . . .	"	150—170 "	"	125—150 "
Rakveres . .	"	165—175 "	"	110—125 "
Narvas . . .	"	160—170 "	"	135—150 "

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Juustuturuseisundi kujunemises ei ole viimasel ajal suuri muudatusi. Seetõttu noteeriti ka meie eksport- kui ka siseturujuustu kohta endised hinnad:

Šveitsi eksportjuustu hind riikliku juurde-maksuta:

12 A . . .	110 s kg	12 B . . .	100 s kg
11 A . . .	105 "	11 B . . .	98 "

Siseturujuustuhinnad :

Šveitsi	125 s kg
Hollandi	100 "

Backsteini	100 s kg
Konserv	130 "

Meie juustu väljavedu on k. a. näidanud tunduvat tõusu. Nii eksporditi k. a. esimese viie kuu jooksul juustu 101,3 tn 1. a. sama aja 38,6 tn vastu. Seega on juustu-eksport suurenenud ligi 3 korda. Ühtlasi on k. a. esimese viie kuu väljavedu suurem 1936. a. kogu aasta väljaveost, mis oli 90 tn. Juustu väljavedu on suurenenud meie juustutoodangu tõusu ning väljaveo avanemise tõttu Saksas.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul, kus kuu jooksul leidis aset nõrgenemine, jäi hinnalangus seisma. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering Londonis jäi endisele tasemele, s. o. 79 š tsmtn. Praegune hinnatase on loonud seisundis taas usaldust ning kaubandusringkonnad ostavad elavamalt.

Peekonsigade noteeringud jäeti samuti muutusetu. Eksportapamajad maksavad peekonsigade eest järgmisi hindu:

Tapakaalud	I sort	II sort	III sort	IV sort	
60—70 kg	98	88	82		Sise-
55,5—59 "	88	84	78		turu-
72,5—75 "	88	84	78		hinnad
75,5—80 "	84	80	77		

Samuti jäi muutusetu elussigade noteering, s. o. 65 s kg. Tõsteti ainult eluskaalu alammäära 100 kg-le. M. n. tapeti eksportapamajades 1070 siga 967 sea vastu eelmisel nädalal. Elussigu saadeti NSVL-u 560 443 sea vastu eelmisel nädalal.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

M. n. lihaturul oli kaupa keskmiselt, kuid nõudmine kujunes üsna väikeseks. Nõudmise nõrgenemist põhjustas peamiselt ilmade kuumenemine, sest soojaga on lihatarvitus väike. Kuna hind sõltub tavaliselt pakumise ja nõudmise suhtest, langesid tekkinud olukorras õige suurel määral ka lihahinnad.

Veise- ja sealihahinnad nõrgenesid nädala keskmiselt 5 s kg-lt.

Suurmüügil maksus veiseliha: suurte pullide liha muumatuil 50—52 s ja keskmisil 48—50 s. kg. Eluskaalu järgi maksusid suured pullid 30—32 s kg. Väiksemad pullid ja mullikad: rammusad

45—48 s, keskmised 42—45 s ja lahjad 30—38 s kg. Eluskaaluhinnad sõltuvalt rammusest 22—26—29 s kg.

Lehmaliha nuumatul 47—53 s, keskmisil 35—40 s ja lahjadel 30—35 s kg. Lehmad eluskaalu järgi maksusid mitmesuguseid hindu. Nii maksusid nuumatud lehmad 30 s, keskmised 20—23 s ja lahjad 14—17 s eluskaalu kg.

Turustades veiseid lihakaalu alusel, kus nahk ja pudemed (päidikud) jäävad ostjale, tuleb eelnimetatud liha kilo hinnale arvata naha ja pudemete arvel juurde pullidel 8—11 s ja lehmadel 10—12 s. Sääraselt toimides saame nn. tapakaalu-hinna.

Tapetud vasikaid turustati üle 1000 tk, maksudes: nuumatud 65—75 s, keskmised 50—65 s ja lahjad 40—45 s kg. Elusvasikaid oli vähe, maksudes 25—40—45 s kg.

Lambaid tapetud kaubana oli vähe ning eluskaubana nõudmise kohaselt. Hin-

nad püsivad sise- kui ka välisturul pidevalt juba kauemat aega ühtlased. Tapetud lambad ilma nahata maksusid: rammusad 60—65 s, keskmised 50—60 s ja praak 45—50 s kg.

Eksportlambaliha noteeriti endiselt 85—90 s kg ning eluskaaluga franko saatejaam 39—41 s kg. Tendents kindel.

Sigu turustati nädalas üle 700. Hinnad nõrgenesid ning tapetud kaubana noored ning peekonkaalulised sead maksusid 80—83 s, lihasead 75—80 s ja rasvasead 75—78 s kg. Elussead maksusid 62—63 s kg. Tendents selguseta.

Nahkade hinnad püsivad muutu-matult m. n. tasemel. Nii maksusid toored veisenahad 80 s kg. Vasikanahad 5.75—6.00 kr tk ning raskuselt üle 3,5 kg — ühe kg hind kr. 1.70. Lambanahad 2—4 kr tk, hind sõltub peamiselt villa pikusest. Hobusenahad 12—15 kr tk.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunaturu-seisundi kujunemises m. n. ei olnud erilist muudatust, mistõttu ka hindade tase jäi püsima l. n. tasemele. Küll võib aga märkida, et praegused madalad hinnad soodustavad tarvitust, mis kahtlemata mõjub ka varsti munahindade liikumisele tõstvalt.

Meie ekspordimunade hinnaks noteeriti endiselt 46 s kg franko kogumispunkt. Ühes riikliku juurdemaksuga maksab Munaeksporditootjale 60 s kg, mis vastab:

60 gr raskuste munade eest 38 s kümme ehk 7,6 s paar
50 " " " " 34 " " " 6,8 " "

Siseturumunade hinnaks noteeriti:

50—60 gr munadel 27 s kümme ehk 5,4 s. paar
50 " " 23 " " " 4,6 " "

Seega on siseturumunade hind 1 s kümne kohta odavam kui l. n.

Kanamunade väljavedu Taanist on k. a. näidanud suurenemist. Nii tõusis väljavedu k. a. esimese viie kuu jooksul 690 milj. tk-le l. a. sama aja 559 milj. tk vastu, suurenedes seega üle 130 milj. tk. Kogu väljaveost läks Inglisse 516 milj tk, Saksa 139 milj. tk ja ülejäänud osa teistele turgudele. Võib arvata, et kogu aasta kanamunade väljavedu Taanist kujuneb seega suuremaks kui 1936. a.

Siseturul maksusid kanamunad m. n.:

Talinnas	6—8
Tartus	7—9
Valgas	6—8
Viljandis	8
Rakveres	7—8
Narvas	7—8

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjoni poolt noteeriti 14. juunil s. a. endised piimahinnad, s. o. I valiku rööskpiim müügil piima-kauplustele 11 senti liiter ja müügil piimatööstustele 10 s l; II valiku rööskpiim

müügil piimakauplustele 10 s l ja müügil piimatööstustele 9 senti liiter.

Soojade ilmade tõttu on piimatarvitamine Tallinnas tõusnud ja hinnad muutunud kindlamaisks.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes
möödunud nädalal sentides liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	14—17	—	13—14	11—12
Tartu	14—15	11—12	—	9—11

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Narva	12—13	9—10	—	7—8
Viljandi	—	—	13	10
Rakvere	13	—	—	9
Valga	14	—	—	9—10

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Hindade langus teraviljaturgudel jätkus väikeste muudatustega. Eelmisel nädalal võis märkida suuremat hinnalangust Ameerika turgudel, kuna m. n. oli langus Euroopa turgudel märgatavam kui Ameerikas. Ameerika turgudel ilmnes suurim hinnalangus Buenos-Aires'is. Hinnalangust mõjustasid m. n. Argentiina suuremad müügid. Argentiina m. n. müüke arvatakse ületavat ligi kolmekordselt eelmise nädala omi ja kahekordselt eelmise aasta samaaegse nädala omi.

Nisuhind langes Chicagos eelmise nädala 14,85 kr.-lt kv. 14,57 kr.-le, s. o. 2%, kuna eelmisel nädalal oli seal langus 13%. Winnipegis langes nisuhind eelmise nädala 16,05 kr.-lt 15,66 kr.-le, s. o. ligi 3% eelmise nädala 7% -se languse vastu. Hamburgis langes nisuhind eelmise nädala 19,54 kr.-lt 18,62 kr.-le s. o. 5%, samuti nagu m. n. Liverpoolis langes nisuhind eelmise nädala 17,95 kr.-lt 17,09 kr.-le, s. o. 5%, nagu eelmisel nädalalgi.

Rukkihind langes m. n. Chicagos eelmise nädala 13,70 kr.-lt 12,29 kr.-le per kv, s. o. 10%. Winnipegis eelmise nädala 15,36 kr.-lt 15,19 kr.-le, s. o. üle 1% ja Hamburgis 19,47 kr.-lt 19,21 kr.-le, s. o. üle 1%. Nagu näha toimus nisuhindade suurem langus, kuna rukkihindad langesid väiksemal määral, mida võis märkida ka eelmisel nädalal.

Mõjustatuna enam leivaviljade hindade

langusest kui otseselt, langesid ka söödaviljade hinnad. Maisihindadele avaldas ka mõju Argentiina suurendatud eksport, mis m. n. ületas eelmise nädala ligikaudu kahekordselt ja eelmise aasta samaaegse nädala ligi neljakordselt. Maisihind langes m. n. Chicagos eelmise nädala 17,53 kr.-lt 16,54 kr.-le kv, s. o. 6%. Hamburgis oli hinnalangus maisile 2—2,5% eelmise nädala hinnast sõltuvalt sordist. Hinnas näitasid ka oder ja kaer langust võrreldes eelmise nädalaga.

Siseturgudel võis panna tähele teravilja- ja jahuhindades väiksemaid muudatusi. Rukkihind kõvenes Tartus, Narvas ja Rakveres, nõrgenes pisut Valgas. Nisuhind kõvenes Narvas ja Rakveres. Rukkiyahuhind kõvenes Tallinnas, Tartus ja Rakveres, kuna nisujahuhind püsis eelmise nädala tasemel ja näitas väikest langust Tallinnas ja Viljandis. Odra- ja kaerahind püsisid ilma suurema muudatusteta eelmise nädala tasemel peagu kõigil sisemaa-turgudel.

Väikemüügihindad siseturul s. kg.

	Tal- linn	Tartu	Narva	Rak- vere	Vil- jandi	Valga
Rukis	18	15,5	20	15,5	15	15
Nisu	27	24	26	24,2	24	23
Oder	20	16	—	14,5	19	19
Kaer	16	15	17,5	13,2	17	16
Rukkiyahuh	19	16,5	20	17,8	17,5	16,5
Sepikujahu	30	28	30	30	28	30

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Käesoleval aastal kartulite väljaveedu oli kõige elavam mais, kus veeti välja 30 424 kv (1936. a. mais 31 484 kv). Esimese viie kuu väljaveedu tõusis peagu 100 000 kv-le 85 125 kv vastu 1936. a. samal ajal. Läänud aasta saagist kuni 1. juunini on veetud kartuleid välja 167 111 kv, mis on umbes 33% suu-

rem 1935. a. saagi kartulite väljaveost samal ajavahemikul.

Mais oli karta, et meil jääb kartuleid järgi, kuid hiljem läks korda paaril eksportõril mõned saadetised tööstuskartuleid Saksa määta. Üle 20 000 kv on juba ära saadetud ja käesoleval nädalal läheb veel

umbes 7000 kv. Sellega on ka peagu kõik ülejäägid maalt ära ostetud, nõnda et põllumeestele kartuleid kätte ei jäänud.

Läinud nädalal lõpetati juba mitmes raudteejaamas kartulite vastuvõtmine. Käesoleval nädalal võib veel mõni üksik vagun Tallinna tulla. Viimasel nädalal põllumeestele maksti tööstuskartulitest raudteejaa-

mades kr. 2.00—2.20 kv, kuna tärkliisvabrikutes hind kõikus kr. 1.50—1.80 kv, vastavalt tärkliisesisaldusele.

Juuni esimese kahe nädala jooksul on kartuleid veetud välja veidi üle 30 000 kv, mis ületab kogu mai kuu väljaveo. Käesoleval nädalal võib väljavedu tõusta veel 7 000—8 000 kv-le.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Aedviljaturule hakkab ilmuma juba mitmesuguseid marju. Ohtrasti toodi m. n. turule keedumarjadena tikreid. Need olid veel üsna noored, millised tarvitamiseks vähekõlblikud. Ostjaid leidis neile ainult esimeste uudishimulike hulgast; maksti 40—50 s kg. — Hinnatendents oli langev. Teisi marju veel müügil ei olnud. Selle nädala lõpul on loota esimeste maasikate ilmumist turule suuremal arvul. Tuleval nädalal algab juba suurem maasikate müügihoogaeg.

Keeduviljaturul valitseb eelmise nädala seisund. Nõutavaks kaubaks oli endiselt lillkapsas, värsked sibul ja osaliselt ka tomat ning kurk. Nende hinnad ei muutunud aga kuigi palju võrreldes e. n-ga. Käesolevad on aedviljakasvatamiseks võrdlemisi soo-

dus. Maas oli küllalt niiskust kuni viimase ajani ja öökülmad ei rikkunud taimi. Seepärast on aedviljad võrsunud hästi. Eriti hästi on kasvanud varased pea- kui ka lillkapsad. Tugevasti kannatasid ainult kaalikate ja ka hilisemate kapsaste taimed kirpude all. Tallinna ümbruses oli neid nii rohkesti, et raske oli saada mahaistutamiskski kaalikataimi. Paljudel kohtadel tuli kaalikamaaks jäetud maa-alale külvata segadist või muud vilja. Kaalikahind jääb sügisel tõenäoselt pisima seega võrdlemisi kõrgele.

Välismaise puuvilja ost on üsna väike, kuid ka tagavarad on lõppenud. Mõni üksik importör on ainult hoidnud endale teatavaid väikesi lõunamaise puuvilja tagavaru, et likvideerida neid nüüd kõrgema hinna eest.

KALATURG. — FISH MARKET.

L. n. kujunes kalatoodang nõrgemaks, mistõttu kalakauba väljavedu jäi väiksemaks. Nädala kestel veeti välja kala ja kalakaupa 65 500 kg. Sellest koha 37 300 kg, angerjat 14 600 kg, haugi 6000 kg, latikat 7200 kg ning kalakonserve 400 kg.

Koha veeti välja Rootsi 22 600 kg, Poola 9800 kg, Saksa 1400 kg, Tšehhoslovakkiasse 1800 kg, Šveitsi 900 kg ja Austriasse 800 kg.

Koha kg-st maksti rannikul 40—45 s.

Angerjas läks Saksa: elusalt 12 300 kg ja värskelt 2300 kg. Angerjahind rannikul 85—90 s kg.

Haugi veeti välja Prantsusse, Šveitsi ja Poola.

Latikat läks Soome.

Siseturu kalakaubandus arenes keskmise elavusega. Tähtsamaks müügikalaks oli peipsi kui ka merevete ahven, mil-

lise müügihind oli Tallinnas ja Narvas 15—35 s kg ning Tartus 8—15 s kg. Koha järele vähenes nõudmine, sest müügihinna oli tunduv tõus. Teisi kalasorte müügil vähe ja nõudmine veel väiksem, sest soojade ilmade mõjul on nende kvaliteet nõrk.

Tähtsamate kalaliikide müügihinnad s kg:

	Tallinn 12. VI	Tartu 12. VI	Narva 11. VI
Lõhi, värsked	250—275	—	225—235
Iherus (merefors.) v.	120—150	—	—
Angerjas	100—150	150—175	125
Koha	50—80	35—50	55
Ahven	15—35	10—15	15—35
Latikas	23—30	25—35	20—40
Linask	25—30	35—40	—
Haug	30—40	25—40	40
Räim	13—15	8—12	10
Kilu	20—25	—	—
Lest	13—25	—	—
Tursk	12—15	—	—
Säinas	—	30—35	20—25

Räimekaubandus. Rääimepüügi-hooaeg on jõudnud haripunkti; 1—2 nädala pärast on suuremais püügikeskusis (Pärnu laht ja Muhu väin) rääimepüük läbi.

M. n. algul Narva-Jõesuus suuremate saakide puhul maksti kalureile 3 s kg, nädala lõpupoole 5 s kg. Narva turul müüdi räimi 7—10 s kg.

Tallinna kalasadama kaudu tuli nädala kestel müügile räimi ca 70 000 kg, maad mööda ca 30 000 kg. Kalasadamas maksti 3—10 s kg, turul müüdi neid 5—15 s kg. Kõrgem rääimehind 15 s kg oli laupäeval turuletulnud põllupidajate poolt suurenenud nõudmise tõttu.

Haapsalu kalasadamasse tuli räimi keskmiselt, mistõttu hinnad püsisid 40 s deka (8 kg). Müügile toodud Pärnust veoautodega räimi müüdi 28 s deka.

Pärnu kalasadamas oli pakkumine suurem nõudmisest; hinnad madalad 8—20 s deka.

Kiluptüük on lõpukorral, sest kiluparved lahkuvad rannikvetest ulgumerre kudema. Nädala kestel tuli Tallinna kalasadama kaudu müügile ainult 2000 kg, millised läksid kalatööstusse hinnaga 15—23 s kg.

K. a. kevadine kilutoodang kujunes veidi paremaks. Tallinna kalasadama kaudu tuli müügile kilu ca 60 000 kg, l. a. ca 30 000 kg, kuid vaatamata suurenenud toodangule oli värske kilule nõudmine veel suurem, mistõttu puuduv osa värsket kilu veeti sisse Soomest kogusummas 80 000 kg.

Lestasaak kujunes rahuldavaks. Müügile toodi lesti 11 000 kg, sellest suurem osa Hiiumaa rannikvetest, millest maksti kalarannas 8—10 s kg, lähemaist randadest toodud lestast — 20—25 s kg. Turul müügihind 12—30 s kg.

Turska müügil keskmiselt; kalasadamas maksti 7—11 s kg, turul müüdi 10—20 s kg. Suitsukala-kaubanduses valitses elav tegevus. Müügihinnad endised.

Soolakala-kaubandus vaikne.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

7. juunil 1937. a.

AKTIVA

PASSIVA

1. Kattvara: — Reserve:		
kuld, rahas ja kangides	34 187 390,84	
välisraha	14 881 186,01	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	1 478 477,47	
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		
kaubavekslid	9 718 628,26	
põllumajandusl.	2 480 730,23	
metsatööstusl.	107 838,01	12 307 242,10
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>		
valitsusele	—	
teistele *)	9 302 392,89	
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable Property and Equipment</i>	3 836 478,11	
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	18 288 286,82	
	<u>93 831 408,54</u>	

1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	908 498,77
3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
a) pangatähed liikvel	42 091 678,—
b) jooksvad arved:	
valitsuse	28 700 680,21
pankade	6 314 347,45
teised	1 723 868,05
	<u>36 738 875,71</u>
4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	9 092 358,06
	<u>93 831 408,54</u>

Kattvara vahetõrj jooksivate kohustustega: } 62,25%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 312 834,40.
Includes Ekr. 1 312 834,40 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

õendus.

Eelmises nr. lhk. 406 Prahiturus teisel veerul teine rida ülevalt tuleb lugeda: Teisist ookeanivedudest kõvenesid hinnad —

Indiast riisiveol 47/—48/- ja Kuuba suhkruveol 25/—26/- . . .

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SOOME.

Soome majandus 1937. a. I veerandil.

Economic Conditions in Finland in First Quarter of 1937.

Põllumajandusseisund oli tänu 1936. a. heale lõikusele, osalisele hinnatõusule siseturul ja jätkuvale riigi toetusele preemiate maksmise kujul, rahuldav. Põllumajandustoodete ja karjasaaduste eksporthindade ebasoodus hinnatase välisturgudel teeb aga preemiate maksmisel edaspidi riigikassale suuri raskusi, sest kindlustatud ja välishindade suur vahe nõuab ekspordi kasvamisest, mis oli konstateeritav möödunud kuul, järjest suuremaid juurdemakse ja see olukord sundis valitsust võtma seisukohta, kas ja mis ulatuses võiks jätkata senist toetamispoliitikat. Valitsuse poolt asutati seks eriline komitee prof. Jutila eesistumisel, kes on esitanud juba kaks ulatuslikumat ettepanekut — välismaiste jõutoitude sisseveokeelu (resp. sisseveotolli tõstmise) ja riigiasutiste (sõjaväe, vanglate) ostude suurendamist oma põllutoodete ning karjasaaduste alal. Esimese ettepaneku alusel pani valitsus kohe kehtima jõutoitude sisseveokeelu, et teostada tollide kõrgendamist Eduskuuna kaudu, ja teine ettepanek, mis nõuab valitsuselt lisakulusid kuni 20 milj. Smk., on veel kaalumisel.

Jõutoitude tollikõrgendus 5 pennilt 15 pennile, mis võimaldab neid tähetollina tõsta 60 penni suuruseks, hakkas kehtima mais.

Põllumajanduslikud probleemid täies ulatuses jäävad aga endiselt päevakorda ja on oodata, et nende intensiivne selgitamine jätkub. Soome põllupidajate püüded on suunatud oma toodangu viimiseks siseturutarviduse kõrgusele, et pääseda välisriikide sõltuvusest ja välismaalt toodavate põllutoodete ning karjasaaduste väljatõrjumiseks Soome turult niivõrd, kui neid on võimalik asendada oma vilja ja karjasaadustega. Sel alal on tehtud suuri edusamme ja riigi toetusel jätkatakse tööd samas suunas, kuid teatud aladel, näit. nisu, peab sissevedu välisriigist jääma ka tulevikus. Suurt propagandat tehakse praegu oma jõutoitude suu-

remale kasvatamisele, sest sissevedu välismaalt oli viimasel ajal väga suur ja olukorda ei peeta küllalt loomulikuks.

Väljavaated uueks lõikuseks olid mail algul soodsad. Külvitööd õnnestusid hästi. K. a. ei ole oodata erilist kasvu jõutoitudeks mineva vilja alal, sest põllupidajad ei ole külvi järgi otsustades reageerinud veel vastavale propagandale, püüdes seniste kultuuride juures, kuid AIV jõutoitude valmistamises võib oodata suuremat kasvu.

Põllumajanduse tulukusele on mõjunud positiivselt metsahindade tõus ja järjekindlalt suurenenud sissetulekud karusloomade kasvatuses, esijoones hõberebaseist ja hiisarmottidest.

Tööstuses jätkub areng k. a. I veerandil. Kasv oli tunduv — üldindeks (Unitase) oli 177, olles 165 1936. a. viimasel veerandil ja 157 1936. a. esimesel veerandil. Suurem kasv leidis aset siseturutööstuses. Tööstustoodete hinnatõus, mis viimasel ajal oli tunduv, tõstis toodangu väärtuse üldsummat veel täienavalt.

Tööstustoodangu indeksid (1926 = 100) Siseturutööstuse indeksid.

Kogus I veerandil				Väärtus I veerandil			
1937	1936	1935	1934	1937	1936	1935	1934
177	157	146	135	178	134	124	117

Siseturutööstuse indeksid.

	Kogus I veerandil				Väärtus I veerandil			
	1937	1936	1935	1934	1937	1936	1935	1934
Metallitoot. masin.	187	126	139	116	222	136	147	117
Ketustooted . . .	199	143	160	125	201	137	154	126
Nahatoot. ja jalan.	245	192	200	140	208	152	150	115
Ehitustarbed . . .	181	144	126	91	178	136	117	82
Maitse- ja toitained	163	148	129	127	166	143	126	126
Kokku	179	147	144	127	181	137	134	118

Eriti soodus olukord oli metallitööstusel (erand masinaehitus) ja ehitustarvete tööstusel.

Eksporttööstuse indeksid.

	Kogus I veerandil				Väärtus I veerandil			
	1937	1936	1935	1934	1937	1936	1935	1934
Metsamaterjalid	102	102	104	98	181	89	89	94
Paberitooted	306	296	250	224	260	193	159	145
Kokku	174	168	149	145	174	138	112	115

Metsamaterjali väljavedu ei saanud koguselt eriti kasvada, sest seda piiras sellekohane kokkulepe, kuid edulised hinnad tõstsid väljaveoväärtust õige suurel määral. Metsamaterjali müüdi 1937 I veerandil 775 000 std.; umbes samasugune olukord oli ka teiste metsatööstustoodete alal — koguselt on kasv väike, kuid hinnatõusu tõttu oli tulu palju suurem. Tellimisi oli tagavaras palju: — tselluloosi alal, näit., üle 2 kordse 1936. a. ekspordimäära.

Sisekaubanduse läbimüügid näitavad k. a. I veerandil kasvu. Eriliselt tundus see jaanuaris, olles nõrgem märtsis. Unitase järgi tuli indeksiks 183 1936. a. IV veerandi 154 ja 1936. a. I veerandi 144 vastu (I veerandil 1933. a. — 100, 1934 — 121, 1935 — 131).

Läbimüükide suurenemist on põhjustanud ostuvõime paranemine ja kaupade hinnatõus, mis on elustanud oste ja suurendanud ka üldsummat.

Veksliprotestide ja konkursitoimingute väike arv tõendab omalt poolt, et stabiilne olukord on püsiva ilmega.

Väliskaubanduses oli veerandaasta kokkuvõtte tugevasti negatiivne. Selle põhjuseks oli kasvanud sissevedu ja importkaupade kallinemine, väljavedu andis väiksemat kasvu. Veerandaasta negatiivset taset ei peeta aga eriti häirivaks, sest suur osa sisseveokasvust on läinud omatööstuse toodanguvõime suurendamiseks. Sisseveoväärtus oli k. a. veerandil 1590 milj. Smk. (1936. a. I veerandil 1227 milj. Smk.). Kasvust 363 milj. Smk. sõltuv umbes pool hinnatõusust ja umbes veerand sisseveokoguse kasvust masinate, transportabinõude ja toorainete alal.

Väljaveoväärtus oli 1352 milj. Smk. (1936. a. I veerandil 1194 milj. Smk.). Kasvust 158 milj. Smk. langes umbes 60 milj.

Smk. hindade tõusu arvele. Väljaveo üldisest kasvust langes 98 milj. Smk. paberitoodete arvele, umbes 4 milj. Smk. karjatoodete, metall- ja metallkaupade arvele 36 milj. Smk., ketrustoodete arvele 11 milj. Smk., nahkade ja nahkasnahkade arvele 10 milj. Smk.

Rahaturul oli soodus olukord. Vabaraaha oli palju. Hoiusummade väärtus kõigis hoiuasutis kasvas veerandaastal umbes 800 milj. Smk. võrra, tõustes 16 150 milj. Smk. Kommertspankade osa oli veerandaasta lõpul 9080 milj. Smk., mis tähendas hoiusummade kasvu veerandaastal 475 milj. Smk. võrra. Et aga laenutarvidus suurenes ka omalt poolt, andes suurenemist aruandeverandil 550 milj. Smk, vähenes kokkuvõttes kommertspankade hoiusummade vaba reserv 72 milj. Smk., olles veerandaasta lõpuks 1150 milj. Smk.

Raharingvoolu intensiivsust tõstab liikveloleva paberraha kasv ligi 300 milj. Smk. (üle 1900 milj. Smk.), mis on rekordsummaks.

Maksutase välisriikidega näitab kindlat paranemist (kokkuvõttes saadaolevad summad on kasvanud 250 milj. Smk.)

Smk., jälgides naelsterlingit, püsis kindlana. Marga kullaväärtus, mis 1937. a. algul oli 50,5% al pari, oli 1. IV 50,3%.

Hindade areng näitas k. a. I veerandil tõusu, eriti hulgihindades. Eksportkaupade hinnatase kasvas Statistika Keskbüroo indeksi järgi eelmise veerandi 96-lt — 111-le. Metsamaterjalide hinnad kasvasid 17 ühikut, paberitooted 15, nahad umbes 6 ja karjasaadused pisut üle 1. Metsamaterjalide hinnatõus on tegelikult väike, sest suurem osa müügest sooritati odavate hindadega.

Importkaupade cif-hinnad olid aruandeverandil ka palju suuremad. Indeks tõusis 94-lt — 106-le, kusjuures metallkaubad tõusid hinnas 33 ühikut, viljasaadused, kivi-süsi, koks 18, nahad üle 13, ketrusained 10, jõutoit, puuvilli 9.

Siseturutööstuse hinnaareng oli rahulikum. Veerandaasta jooksul tõusid hinnas põllusaadused 7 ühikut (esijoones vilja) ja tööstustooted 5.